

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów T. z. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja:
Rzeczpospolita 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie
od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 1 kwietnia 1928 r.

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20 zł, półrocznie 10 zł, kwartalnie 5 zł, zagranicą z przesyłką rocznie 24 zł, półrocznie 12 zł, kwartalnie 6 zł. Numer pojedynczy 1 zł.

NR. 7

Wydawca: Związek Fabrykantów T. z. w Poznaniu.

ROK 7

Rabaty najwyższe   Ceny koncernowe   Kredyty dogodne

WĘGIEL - KOKS HUTNICZY - BRYKIETY

tylko z kopalń głębokich krajowych i zagranicznych

Zachodnio-Polski Syndykat Węglowy T. z o. p.

Telefon 23-77, 37-77

Poznań, Plac Wolności 10.

Adres telegr.: „Zapol“

Własny gmach handlowy

Własne składnice kolejowe Poznań, ul. Przemysłowa II. brama.

„AKWAWIT“ SP. AKC.

Rektyfikacja Okowity i Fabryka Chemiczna

4 Rektyfikacje spirytusu

2 Fabryki płatków ziemniaczanych

Fabryka wódek i likierów

Najprzedniejsze wódki stołowe — Nalewki owocowe i likiery

Specjalność:

Żytniak Wielkopolski — Boonekamp — Cherry Brandy — Curaçao Blanc — Curaçao Orange — Orange — Kryształ Wiśniowy — Peppermint

4 Składnice spirytusu

Fabryka płatków mielonych

Fabryka chemiczna

Eter siarkowy — Eter octowy — Eter mrówkowy
Lakiery (werniksy) — Collodium do celów przemysłowych, leczniczych, fotografii, grafiki etc. — Alkohol amyłowy — Alkohol izobutyłowy — Octan amyłowy — Rozpuszczalniki — Ług sodowy 38-40 Bè
Kwas solny wolny od arsenu i kwasu siarkowego
Chloroform — Jedno-chlorobenzol — Para-dwu-chlorobenzol

Zarząd Centralny:

POZNAŃ, ul. Cieszkowskiego 5. Adres telegr. „Akwawit-Poznań“

Składnica Górnośląska w Lublincu

Generalny Reprezentant:

H. Zalewski, Warszawa Świętokrzyska 16 m. 7.

Okólnik Związku Fabrykantów.

Do członków sekcji ceramicznej.

Podajemy do wiadomości Panów członków, iż na posiedzeniu sekcji ceramicznej w dniu 29 marca zostały ustalone następujące ceny na wyroby ceramiczne:

Cegła iłowa	ca 69 zł.
Cegła tonówka	85 zł.
Dreny 1,5	77 zł.
2	105 zł.
3	190 zł.
4	280 zł.
5	475 zł.
6	650 zł.
7	1100 zł.
8	1500 zł.
Dachówka I klasy	150 zł.
Dachówka II klasy	120 zł.
Gąsiory	1200 zł.
Kliny duże	250 zł.
Kliny krótkie	225 zł.
Wieżówka	150 zł.

za tysiąc sztuk loco wagon fabryka.

Ulgi dla przedsiębiorstw przemysłowych i komunikacyjnych.

Ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca br. (Dz. Ust. Nr. 36 poz. 329) w sprawie ulg dla przedsiębiorstw przemysłowych i komunikacyjnych, których działalność zostanie uznana za pożądaną w obronie Państwa.

Rozporządzenie to dotyczy ziem środkowej Polski jednakże na wniosek Rady Ministrów może Prezydent Rzeczypospolitej rozciągnąć działanie niniejszego rozporządzenia na inne obszary Rzeczypospolitej.

Rozporządzenie obejmuje między innymi przedsiębiorstwa: wytw. kwasu siarkowego, azotowego i związków azotowych, wytwórnie chloru, młorku, wapna, chloranów i nadchloranów; wytw. produktów farmaceutycznych; wytw. środków opatrunkowych; wytw. gliceryny; wytw. materiałów wybuchowych; wytw. celulozy; wytw. wyr. gumowych potrzebnych dla obrony Państwa; wytwórnie masek gazowych; wytwórnie kwasoodpornych, odlewów i takichże wyrobów ceramicznych, oraz wyrobów ogniotrwałych dla przemysłu chemicznego i hutniczego; wytw. parowozów (wagonów, maszyn parowych itd.); wytw. obrabiarek i maszyn do obróbki metali i drzewa, narzędzi itd.; wytw. maszyn, urządzeń i wszelkich reparacji elektrotechnicznych; przedsiębiorstwa komunikacyjne.

Zapobieganie upadłości.

Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dniem 6 marca br. o zapobieganiu upadłości zostało ogłoszone w Dz. Ust. (nr. 27 poz. 244).

Najważniejsze przepisy tego rozp.: Odroczenie wypłat może być udzielone kupcowi posiadającemu dostateczne środki do zupełnego zaspokojenia wszystkich swoich wierzycieli.

Odroczenie wypłat udziela się kupcowi, który wskutek wyjątkowych a niezależnych od niego okoliczności, zaprzestał czasowo wypłat lub przewiduje w najbliższej przyszłości konieczność czasowego ich zaprzestania.

Celem uzyskania odroczenia wypłat kupiec powinien wnieść podanie do właściwego sądu, który o podanie dłużnika orzeka uchwałą.

Udzielając dłużnikowi odroczenia wypłat sąd zamianuje jednego lub kilku nadzorców sądowych nad przedsiębiorstwem dłużnika.

Z chwilą wydania uchwały, udzielającej odroczenia wypłat, dłużnik nie ma prawa wykonywać żadnych czynności zarządu ani rozporządzeń majątkiem bez zezwolenia nadzorczy, prócz tych, które są konieczne do dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa.

W czasie trwania odroczenia wypłat postępowanie egzekucyjne i aresztowe nie może być wszczynane. Kupiec, który przewiduje niemożność zaspokojenia

w całości wszystkich swoich wierzycieli z upływem pierwszych trzech miesięcy po uzyskaniu odroczenia, może celem uniknięcia upadłości uzyskać układ zapobiegawczy.

Dłużnik składa podanie o otwarcie, postępowania układowego do sądu, przed którym toczy się postępowanie.

Po złożeniu sprawozdania przez nadzorcę sądowego sąd niezwłocznie zwołuje ogólne zgromadzenie wierzycieli, celem zawarcia układu zapobiegawczego.

Umowa o pracę pracowników umysłowych.

W Dz. Ust. (Nr. 35 poz. 323) zostało ogłoszone rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca br. o umowie o pracę pracowników umysłowych. Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia wszelkie postanowienia umów indywidualnych, regulujące stosunek pracy mniej korzystnie dla pracowników umysłowych, aniżeli to czyni rozporządzenie niniejsze, są nieważne.

Rozp. to nie dotyczy uczniów i praktykantów.

Umowę o pracę zawiera się na okres próbny, na okres wykonania określonej roboty, na czas określony i na czas nieokreślony.

Pracownikom nie wolno bez zezwolenia pracodawcy prowadzić własnego przedsiębiorstwa.

Pracodawca obowiązany jest prowadzić wykaz płacy i przechowywać go przez okres pięcioletni.

Wypłata należącego się pracownikowi wynagrodzenia stałego odbywać się winna najpóźniej w końcu każdego miesiąca kalendarzowego.

Prawo pracownika do wynagrodzenia nie może być odstąpione osobie innej.

Umowa o pracę rozwiązuje się: w okresie próbnym pierwszego lub szesnastego dnia miesiąca kalendarzowego, po uprzednim dwutygodniowym wypowiedzeniu; po ukończeniu roboty, dla której wykonania umowa była zawarta; po upływie trzech miesięcy od wypowiedzenia umowy przez jedną ze stron, jeżeli umowę tę zawarto na czas nieokreślony.

Pracodawcy służy prawo niezwłocznego rozwiązania umowy z ważnych przyczyn.

W zakładach pracy, zatrudnionych pracowników, objętych rozp. niniejszem, może być wprowadzony regulamin pracy.

Rozporządzenie wchodzi w życie na całym obszarze z wyjątkiem woj. śląskiego w cztery miesiące po ogłoszeniu to jest w dniu 23 lipca br.

Umowa o pracę robotników.

Ukazało się rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca br. (Dz. U. R. P. nr. 35 poz. 324) o umowie o pracę robotników.

Umowa o pracę robotników jest to umowa, na której robotnik zostaje przyjęty do wykonywania pracy, na rzecz pracodawcy wzamian za umówione wynagrodzenie.

Umowę o pracę zawiera się bądź na piśmie, bądź ustnie, bądź też przez dopuszczenie robotnika do pracy w trybie przyjętym w danym zakładzie pracy.

Umowę o pracę zawiera się:

na okres próbny, który może trwać najdłużej 7 dni; na okres wykonania określonej roboty, na czas określony, na czas nieokreślony;

Pracodawca powinien w ciągu miesiąca od otwarcia danego zakładu pracy lub o wejścia w życie niniejszego rozp. podać do wiadomości obwodowego inspektora pracy, czy sam kieruje zakładem, czy też powierza kierownictwo zakładem innej osobie.

Umowa o pracę rozwiązuje się: po upływie czasu, na który była zawarta; po ukończeniu roboty, która została oznaczona w umowie; po upływie okresu wypowiedzenia (dwa tygodnie) przysługującego każdej ze stron przy umowie na czas nieokreślony.

Okres wypowiedzenia kończyć się musi zawsze w sobotę lub w przyjęty dzień wypłaty. Każda ze stron ma prawo z ważnych powodów lub z winy przeciwnej strony niezwłocznie rozwiązać umowę o pracę przed upływem terminu umowy.

Pracodawca powinien wynagrodzenie pieniężne wypłacać w gotówce; obowiązany jest prowadzić księgi płacy, oraz przechowywać je przez okres pięcioletni.

We wszystkich zakładach pracy, (ponad 4 robotników) każdemu robotnikowi powinna być wydana książeczka obrachunkowa.

Za przekroczenie przepisów regulaminu pracy przez robotników pracodawca może nakładać kary pieniężne.

Dla każdego zakładu pracy (ponad 20 robotników) powinien być wydany regulamin pracy.

Rozporządzenie wchodzi w życie na całym obszarze z wyjątkiem woj. śląskiego w cztery miesiące po ogłoszeniu, to jest z dniem 23 lipca br.

Zaofiarowanie kapitału zagranicznego.

Bardzo poważna zagraniczna grupa finansowa, w którą jesteśmy w stałym kontakcie, poszukuje w Polsce solidnego banku do nabycia (większości akcji) bez wielkiego wkładu w tę transakcję z tem, że przez bank chce udzielać przemysłowi tanich krótkoterminowych kredytów na zakup surowców itd. na produkcję eksportową itd.

Moglibyśmy już teraz pośredniczyć dla poważnych firm przemysłowych w uzyskiwaniu krótkoterminowych kredytów (na 6 miesięcy z prolongatami) na powyższe cele za zabezpieczeniem w towarze, za gwarancją bankową, za drobnymi gwarancjami osobistymi. Koszt wyniósłby około dziewięciu procent w stosunku rocznym. Prosimy o ewentualne wnioski.

Konferencja prasy społecznej.

Mamy zaszczyt podać do wiadomości WPanów, że w okresie 8—13 lipca rb. odbędzie się w Paryżu Pierwsza Międzynarodowa Konferencja Pracy Społecznej („Conférence Internationale du Service Sociale“) t. zw. „Quinzaine Sociale“, poświęcona zagadnieniom pracy społecznej, przyczem jednym z najważniejszych tematów obrad będzie dziedzina pracy społecznej w przemyśle.

Przez cały czas trwania Konferencji otwarta będzie Wystawa, mająca na celu zobrazowanie, co zostało zdziałane w dziedzinie opieki społecznej przez kraje uczestniczące w Konferencji.

Nie ulega wątpliwości, że kraje te dołożą starań do imponującego zademonstrowania swego dorobku pracy społecznej i obeślą bogato dział urzędzeń fabrycznych dla robotników, jako jedną z głównych dziedzin tej pracy.

Zrozumiałe jest, że ubogi w kapitały przemysł polski, nie jest w stanie narazie dorównać w tej dziedzinie bogatym przemysłu zagranicznym. Związek Fabrykantów uważa niemniej, że jest rzeczą ze wszechmiar pożądaną wykazać, iż mimo ciężkiego położenia naszego przemysłu posiada on zrozumienie potrzeby i doniosłości odpowiednich urzędzeń, które w miarę swych ograniczonych możliwości usiłuje u siebie wprowadzać.

Zorganizowanie udziału Polski w Wystawie, o której mowa, zajmuje się Komitet Polski Pierwszej Międzynarodowej Konferencji Pracy Społecznej, który prosi o nadsyłanie w terminie do dnia 10 kwietnia rb. pod adresem: Związek Fabrykantów, Poznań (ul. Rzeczpospolitej 1, II p.) dużych minimum 20×25 cm.) i pięknych fotografii domów robotniczych, żłobków, ochron, jadalni, szatni, łazienek, poradni, kursów do kształcących i innych urzędzeń dla robotników i ich rodzin przy fabryce, opatrzonych napisami objaśniających w językach polskim i francuskim, ewtl. też i angielskim.

Sądzimy, że ze względów, o których mowa wyżej, nasz przemysł winien się zainteresować zabiegami Komitetu.

Izby polsko-zagraniczne.

Wejście niezadługo w życie rozporządzenie Prezydenta Rzeczpospolitej o polsko-zagranicznych Izbach Handlowych. Izby te mają za zadanie popieranie stosunków handlowych Polski z zagranicą. Ustawa będzie ramowa, a każda Izba musi mieć sta-

tut, zatwierdzony każdorazowo przez Ministra Przemysłu i Handlu, który będzie miał duże prawa wnikania w działalność Izb. (Arol).

Reklamacje listów przewozowych.

Donosimy, iż uzyskaliśmy od Ministerstwa Komunikacji zwolnienie od obowiązku legalizacji podpisów na pełnomocnictwach.

Wobec powyższego ułatwienia prosimy o przysyłanie wszelkich listów przewozowych do zbadania, w których WPanowie uważają za wysoko policzony przewóz.

Statystyka zarobków.

Ukazało się rozp. Rady Ministrów z dnia 28 lutego 1928 r. o statystyce zarobków (Dz. Ust. nr. 29 poz. 275). Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia właściciele lub kierownicy wszystkich przedsiębiorstw, zatrudniających pracowników i robotników najemnych, obowiązani są na wezwanie Głównego Urzędu Statystycznego składać sprawozdania o wypłaconych zarobkach oraz świadczeniach, udzielanych osobom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach.

Wyrób i przechowywanie eteru etylowego.

Ukazało się rozp. Ministrów Spraw Wewn. i Min. Spr. z dnia 22 lutego 1928 r. (Dz. Ust. nr. 30, poz. 281) o wyrobie, obrocie i przechowywaniu eteru etylowego.

Przedłużenie mocy obowiązującej ustawy o podatku od nieruchomości.

Rozp. Prezydenta Rzeczpospolitej z dnia 12 marca 1928 r. (Dz. Ust. nr. 31 poz. 292) przedłuża moc obowiązującą ustawy z dnia 1 kwietnia 1925 r. w sprawie wymiaru i poboru państwowego podatku od nieruchomości do końca 1929 r. Stawkę podatkową na rok 1928 i 1929 pozostawia się w wysokości 7 proc.

Prawo bankowe.

Ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzeczpospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. Ust. nr. 34 poz. 321).

Sprzedaż nawozów sztucznych.

Ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzeczpospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o sprzedaży nawozów sztucznych (Dz. Ust. nr. 34 poz. 318).

Zmiana dekretu o miarach.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczpospolitej z dnia 16 marca 1928 r. (Dz. Ust. 32 poz. 308) wprowadza zmiany do dekretu o miarach z dnia 8 lutego 1919 r.

Przerachowanie bilansów.

Ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzeczpospolitej z dnia 22 marca 1928 r. Dziennik Ustaw Nr. 38 poz. 352) o przerachowaniu bilansów przedsiębiorstw publicznych i prywatnych.

Prawo o spółkach akcyjnych.

W Dz. Ust. (nr. 39 poz. 383) zostało ogłoszone rozporządzenie Prezydenta Rzeczpospolitej z dnia 22 marca — Prawo o spółkach akcyjnych.

Ochrona wynalazków, wzorów i znaków towarowych.

Ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzeczpospolitej z dnia 22 marca 1928 r. Dziennik Ustaw Nr. 39 poz. 384 o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych.

Zgłoszenie firm metalowych na wystawę.

Przypominamy Panom członkom sekcji przemysłu metalowego, iż w dniu 15 kwietnia upływa ostateczny termin zgłoszeń udziału na Powszechną Wystawę Krajową.

Zgłoszenia po tym terminie z żadnych ulg i zniżek korzystać nie będą.

Posiedzenie sekcji przemysłu metalowego.

W dniu 20 marca odbyło się posiedzenie sekcji przemysłu metalowego pod przewodnictwem p. dyr. Dr. Kręglewskiego.

Omawiane były sprawy: udział w Powszechnej Wystawie Krajowej; specjalizacja w fabrykach maszyn rolniczych; ustalenie składek dla nowej taryfy celnej, oraz szereg innych zagadnień.

W sprawie specjalizacji maszyn rolniczych postanowiono zwołać konferencję zainteresowanych w tem przemysłowców.

Zgłoszenia udziału prosimy nadsyłać do sekretarjatu Związku Fabrykantów, oraz prosimy o przygotowanie materiału do ustalenia stawek dla nowej taryfy celnej.

Posiedzenie sekcji przemysłu chemicznego.

W dniu 21 marca odbyło się posiedzenie sekcji przemysłu chemicznego pod przewodnictwem p. prof. Dr. Flatau'a.

P. Prof. Hrynakowski wygłosił zajmujący odczyt: „Zagadnienie przemysłu chemicznego na ziemiach Zachodniej Polski.

Po odczycie nastąpiła dyskusja, w konsekwencji której uchwalono założyć bibliotekę dzieł patentowych, przy sekcji chemicznej oraz postanowiono poczynić kroki u władz w sprawie utworzenia szkoły precyzyjnych mechaników.

Poza tem były poruszane sprawy: ustalenie stawek nowej taryfy celnej, udział w Powszechnej Wystawie Krajowej oraz inne aktualne zagadnienia.

Posiedzenie Rady Związku Fabrykantów.

W dniu 16 marca odbyło się posiedzenie Rady pod przewodnictwem p. prezesa Samulskiego. Radca prawni Związku Fabrykantów p. mecenas Czodrowski, wygłosił obszerny referat o projekcie ustawy o spół-

kach akcyjnych. Po referacie nastąpiła dyskusja, która ujawniła, iż projekt ten zawiera dużo usterek szkodliwych dla życia gospodarczego.

Referat o projekcie ustawy o przerachowaniach bilansu wygłosił p. Szczepański. Następnie omawiano sprawy bieżące.

Eksport.

Państwowy Instytut Eksportowy zawiadamia nas, że palestyńscy kupcy interesują się importem z Polski kurtek skórzanych i ceratowych.

Jeśli sprawa powyższa WPanów interesuje, prosimy o przesłanie ofert wraz z wzorami pod adresem Palestyńsko-Polskiej Izby Handlowej i Przemysłowej w Tel-Awivie, Jehuda Halevi str. 38.

Na Ziemiach Polski Zachodniej „ŻYCIE GOSPODARCZE“

jest jedynym pismem broniącym skutecznie interesów przemysłu.

Wyroby firm krajowych, godnych polecenia:

Ceny ogłoszeń w dziale niniejszym wynoszą 25,— zł za 1 wiersz na rok 1928.

Armatura

Władysław Jezierski, w Poznaniu, ul. Słowackiego 38. Przedstawiciel „SAM“ Sp. Akc. Münstermann w Katowicach.

Barwniki nietrujące

Domagalski i Ska., Poznań, św. Marcin 34 i Garncarska 8.

Bielizna

Jan Ebertowski w Poznaniu, ul. Wroniecka 6/8 tel. 2160-2825. W. Rakowski w Poznaniu, ulica Poczтовая 1.

Chemikalja

Wszelkie dla aptek, drogerji i fabryk dostarcza firma R. Barcikowski S. A. Poznań.

Czekolada

Goplana Tow. Akc. w Poznaniu, ul. św. Wawrzyńca 28.

Dezynfekcyjne środki, lyzol, kreolina

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Dezynfekcyjne środki

Wszelkie dla aptek, drogerji i fabryk dostarcza firma R. Barcikowski S. A. Poznań.

Dębina stolarska, dębowe dykty

B. Bystrzycki T. A. Orzechowo.

Druki

F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122. Drukarnia Polska, T. A. w Poznaniu, ul. św. Marcin 70.

Fabryka Czekolady, Konfektów, Cukierków i Drazetek

Venetia Sp. Akc. Poznań, ul. Dąbrowskiego 97 — Telefon 69-65.

Fabryka Farb

Wielkopolska Fabryka Farb w Poznaniu, plac Wolności 17.

Fabryka krawatów, szelek, rękawiczek i chusteczek

Hałas i Kajetaniak w Poznaniu, ulica Wielka 10.

Gazety

Kurjer Poznański, św. Marcin 70. Orędownik Wielkopolski, ulica św. Marcin 70.

Getry (kamasze filcowe)

Poznańska Fabryka Getrów Właśc. Stefan Kałamański, Poznań, Plac Wolności 6, Telefon nr. 2135—3300.

Instalacje

W. i St. Hedinger w Poznaniu, ul. św. Marcin 26.

Konfekcja męska

Lewandowski i Ska w Poznaniu ul. Wielka 11. F. Lisiecki, Poznań, Stary Rynek 10.

Lakierzy i pokosty

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Litograficzne druki

F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122

Maszyny rolnicze

H. Cegielski Tow. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142. Centrala Plugów Parowych Poznań, ul. Piotra Wawrzyńskiego 28—30.

Mydła

J. i St. Stempniewicz w Poznaniu, ul. Głogowska 55.

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Mydło szare (miękkie)

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Oleje eterycz. i esencje

Domagalski i Ska. w Poznaniu, św. Marcin 34

Opakowania i kartonaze

F. K. Ziółkowski i Ska, Poznań, Górna Wilda 122.

Perfumy

J. i St. Stempniewicz w Poznaniu, ul. Głogowska 55.

Piwo

Browar Huggera w Poznaniu, ulica Półwiejska 25.

Rowery, części rowerowe

„Inventia“ Spółka Akcyjna, Poznań

Samochody

Brzeskiauto Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 29.

Siatki druciane

A. Zwierzchowski i Ska, Fabryka lin konopnych, stalowych oraz siatek i wyrobów druczianych w Poznaniu i Czerwonaku, biura ul. Podgórna 10a tel. 4007.

Sukna

Poznańska Fabryka Sukna w Poznaniu, Naramowice.

Siatki żarowe

Żar Tow. Akc. w Nowym Tomysłu.

Sztuczny nawóz

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Tokarki precyzyjne

szybkotnące 180/280 × 1000, 1500 i 2000 mm. Tow. Akc. „Wiepofana“ Poznań, Dąbrowskiego 81.

Transport towarów

C. Hartwig, Sp. Akc. w Poznaniu, ul. Towarowa 20.

Wagony i Parowozy

H. Cegielski Tow. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.

Wódki

„Akwawit“, Tow. Akc. w Poznaniu, ulica Cieszkowskiego 5.

Zakłady Stolarskie

Zjednoczone Zakłady Stolarskie, Witajewski i Wojciechowski w Poznaniu, ul. Wybickiego 13-14

Wielkopolska Fabryka Wyrobów Papierowych

Kazimierz Świerkowski

Centrala i zakłady fabr. Pleszew Wlkp. — Telefon 55

Poznań Oddziały handlowe: Bydgoszcz

W. Garbary 49 Tel. 30-64 ul. Jagiellońska 29 Tel. 14-89

Największa w kraju mechan. wytwórnia torebek i opakowań

H. CEGIELSKI Tow. Akc.

POZNAŃ, GÓRNA WILDA 136

TELEFON Nr. 42-76

wyrabia w swoich zakładach:

ADR. TEL. „HACEGIELSKI“

PAROWOZY i WAGONY KOLEJOWE

szeroko- i wąskotorowe, jako to: węglarki, platformy, wagony do przewozu bydła i ptactwa, wagony lodownie, cysterny, wagony pocztowe i osobowe

KOTŁY PAROWE

najnowszych systemów i wszelkich rozmiarów na różne ciśnienia pary, ekonomizery systemu Stierle i paleniska z rusztami mechanicznymi przystosowanymi do palenia miałem węglowym

KOMPLETNE INSTALACJE

dla cukrowni, rafinerji cukru, gorzelni, rektyfikacji, mączkarni i syropiarni

WALCE SZOSOWE 14¹/₂ i 10 tonowe,

beczkowozy i wozy mieszkalne

LOKOMOBILE PAROWE

przevoźne i stacyjne

do celów rolniczych i przemysłowych

MASZYNY ROLNICZE

młocarnie do parowego zapędu, stertniki do słomy, młocarnie kieratowe, kieraty, siewniki rządowe, grabie konne automatyczne, kopaczki, brony talerzowe, spulchniacze dłutowe podglebia, ugniatacze Campbella

ODLEWY STALOWE i ŻELAZNE

dla wszystkich celów przemysłowych

KONSTRUKCJE ŻELAZNE

wszelkiego rodzaju

ZBIORNIKI

do gazów i płynów

URZĄDZENIA TRANSPORTOWE

i przevoźne, urządzenia do masowego transportu

suwnice, podnośniki i przenośniki stałe

PROSPEKTY i KOSZTORYSY BEZPŁATNIE NA ŻĄDANIE

Związkowa Centrala Maszyn

Tow. Akc.

Ul. Ratajczaka 16

POZNAŃ

Tel. 2280 i 2289

Maszyny i narzędzia rolnicze

wszelkiego rodzaju

oraz części zapasowe

Generalne reprezentacje:

H. Cegielski Tow. Akc.: garnitury parowe do młócenia

Massey - Harris: maszyny żniwne, motory naftowe

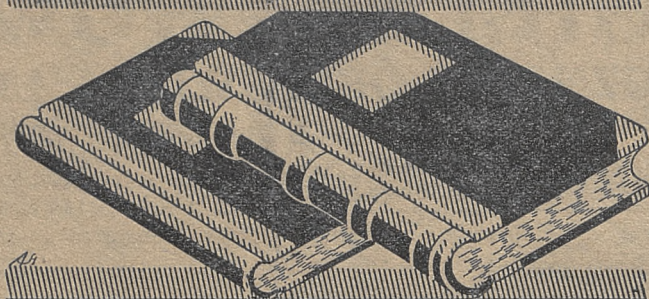
Aktiebolaget Baltic: centryfugi do mleka

Prosimy zażądać oferty!

Prosimy zażądać oferty!

KSIĘGI HANDLOWE

KRĘGLEWSKIEGO

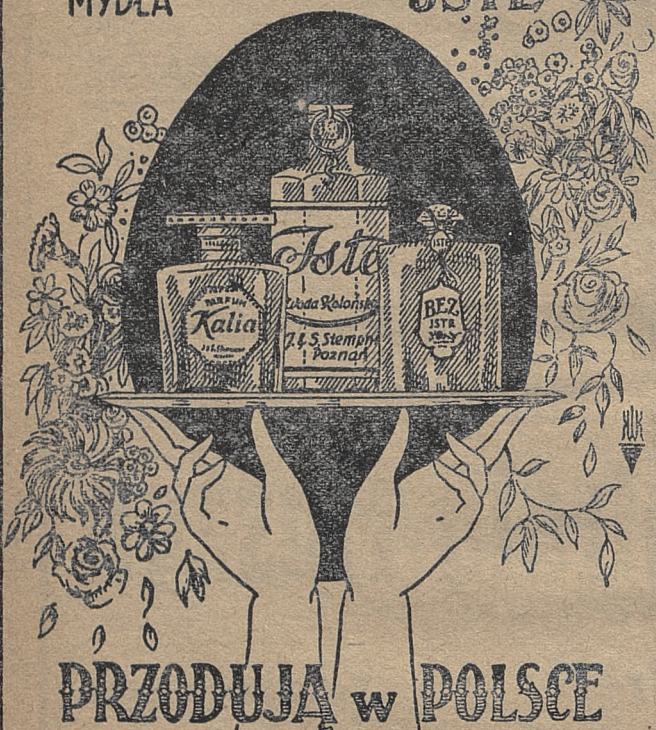
Znaczek fabryczny

Znaczek fabryczny

PERFUMY
WODY KOŁOŃSKIE
MYDŁA

KALIA
JSTE

PRZODUJĄ W POLSCE

J. & S. Stempniewicz
WARSZAWA POZNAŃ RADOM

BROWARY HUGGERA

Tow. Akc.

Poznań, ulica Półwiejska 25

Telefon 3037 i 3047.

Słodownie i fabryka lodu

polecają swoje wyborowe piwa:

KRYSTAŁ (jasne pilzneńskie)

PORTER

SPECJAŁ ciemne (monachijskie)

**Szybko i akuratnie farbuje — czyści chemicznie
wszelką odzież**

oraz plisuje i dekatyzuje materiały

FARBIARNIA PAROWA i PRALNIA CHEM.

„BARWA”

właśc.: **STEFAN KALAMAJSKI**, Poznań, — Plac Wolności 6.

Składy własne w Poznańskim i na Pomorzu. Fabryka w Mosinie pod Poznaniem.